

VY_32_INOVACE_120_VV9

ZÁTIŠÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ZÁTIŠÍ

Zátiší je umělecké dílo, které vkusně zobrazuje neživé předměty, obvykle běžné, které mohou být přírodního původu (ovoce, zelenina, rostliny nebo přírodniny) nebo vyrobené člověkem (sklenice, dýmky, atd.) v umělém prostředí.

Naaranžované zátiší pro výtvarníky

Nejstarší známá zátiší pocházejí z nástěnných [maleb](#) v [Pompejích](#) a [Herkulaneu](#), později se také objevovala na [mozaikách](#) ve [starověkém Římě](#). Ve středověku se zátiší z malířského [umění](#) téměř vytratilo a znovu se objevilo až přibližně v 15. století ([Jacopo de 'Barbara](#)) a to zejména v [holandském](#) díle ([Jan van Eyck](#), [Rogier van der Weyden](#), [Konrad Witz](#) a další).

Svůj předešlý význam však tehdy zátiší ještě nanabylo, ale bylo zprvu používáno jen jako vedlejší motiv. Zátiší v podobě samostatného motivu se začalo malovat až ve druhé polovině 16. století ([Jan Brueghel starší](#), [Giuseppe Arcimboldo](#)) a svůj vrchol zažilo v 17. století v období [barokního malířství](#), kdy bylo velmi oblíbené nejen v Nizozemí, ale téměř v celé [Evropě](#) ([Willem Kalf](#), [Willem Claesz Heda](#), [Jan Davidszoon de Heem](#), [Pieter Claesz](#), [Jan Brueghel mladší](#), [Frans Snyders](#)).

V 18. století se věnovali malbě zátiší např. [Jean-Baptiste-Simeon Chardin](#) nebo [Jean-Baptiste Oudry](#), v 19. a 20. století jsou nejznámější malby zátiší [Paula Cézanna](#) a později [malířů](#) jako byli [George Braque](#) nebo [Giorgio Morandi](#). V současnosti je zátiší rozšířenější ve [fotografickém](#) umění než v malířství.

Klasifikace zátiší

- *Klasické* - je záměrně aranžovanou kompozicí jednoho nebo více předmětů. Používají se přibližně stejně velké rekvizity, například pomeranč, banán a hroznové víno (jinak by to byl portrét jedné rekvizity). V zátiší používáme pozadí, které neruší a nepoutá pozornost.

- *Moderní věcné* - využívá moderních kompozičních postupů.
- *Symbolické* - vyjadřuje symbolickou hodnotu zobrazovaných objektů.
- *Nalezené* - seskupení fotografovaných objektů, které nebylo fotografem příliš záměrně aranžováno

Fotografové

Z českých fotografů vynikal v tvorbě zátiší [Josef Sudek](#), kterého v padesátých letech minulého století inspiroval malíř [Josef Navrátil](#) (1798—1865). Po druhé světové válce Sudek vytvořil cyklus *Zátiší podle Navrátila* (1954), ale mnohem známější je Sudekův cyklus „*Okno mého ateliéru*“ (1940–1954), „*Zahrada mého ateliéru*“ (1950–1970) a „*Zátiší na okně mého ateliéru*“ (1950–1958).

Dílem Josefa Sudeka se inspirovalo mnoho fotografů, například [Jan Svoboda](#), [Pavel Hudec](#), [Ahasver](#) a [František Provazník \(fotograf\)](#).

Dalším současným fotografem, který se zajímá o symboliku zátiší je [Rudo Prekop](#) ze [slovenské nové vlny](#), například v cyklech *Pocty*, *Pomníky*, *Květiny* a *Hrdinové*.

Ze zahraničních fotografů se zátiší věnují například [Irving Penn](#) nebo [Edward Weston](#).

Otázky a úkoly k opakování:

1. Podtrhni, které z následujících objektů netvoří zátiší
květiny živá zvířata ovoce lidé nábytek
2. K následujícím umělcům přiřaď, které umělecké výtvoř jsou jejich dílem
(fotografie , obraz)
Josef Sudek
Paula Cézanna
Irving Peng
Jan van Eyck
3. Jaký název by jsi zvolil pro následující zátiší na obrázku

.....

4. Navrhni a namaluj zátiší. Motiv, objekty, formu, metody urči sám

Zdroj textu:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Z%C3%A1ti%C5%A1%C3%AD>

Zdroje obrázků:

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/07/Naaran%C5%BEovan%C3%A9_z%C3%A1ti%C5%A1%C3%AD_pro_v%C3%BDtvarn%C3%ADky.JPG

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/8/88/Z%C3%A1ti%C5%A1%C3%AD_s_avokadem.jpg/601px-Z%C3%A1ti%C5%A1%C3%AD_s_avokadem.jpg

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/e/e3/Fr.A.Jel%C3%ADnek_-_kv%C4%9Btinov%C3%A9_z%C3%A1ti%C5%A1%C3%AD_%281943%29.JPG/796px-Fr.A.Jel%C3%ADnek_-_kv%C4%9Btinov%C3%A9_z%C3%A1ti%C5%A1%C3%AD_%281943%29.JPG

http://www.publicdomainpictures.net/pictures/1000/nahled/ MG_3389.jpg

<http://www.publicdomainpictures.net/pictures/1000/nahled/1-1193219655.jpg>

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/6/6b/Still_Life_-_Henri_Fantin-Latour.JPG/740px-Still_Life_-_Henri_Fantin-Latour.JPG